

BRUGENT

comú, i viu, però havia viscut en aqueixes zones extremes, semi-mossàrabs (St. Magí de Brufaganya), o semi-occitanes (ross. i emp.), s'explica perfectament la tendència a deformar el nom per etimologia popular. I hi contribuirien els factors locals: les cases escampades del vt. d'Aro; les ruïnes fantasmals del castellat damunt Roses: veritable castell *bufa-núvols* o *bufa-teranyines*; també el de St. Magí fou un castell ja aviat troncat, bufanúvols, el record del qual només es mantenia gràcies a la tradició de la cova santa i de l'aigua pseudo-miraculosa.

¹ Nom, repetit, de camps on no es cull gaire gra: un a Malanyeu, ben separat d'un altre de la Nou (xxxviii, 117.9, 122.6) i d'un de Lladurs (Reig Vdll., *Monogr.*, s. v. *Aiguadevall*s).

BRUGENT

1) Riu, afl. esq. Ter, que hi desemboca a prop d'An-20 glès provinent de la vall d'Hostoles. El lloc on es forma, per amunt de St. Feliu de Pallerols se'n deia *Riu-brugent*, que avui sona alterat per dissimilació: «el riu ve de *fəbužén*» (1964, XLIV); de primer se li havia aplicat el nom mateix de la vila d'Amer: *fluvium Ame-*25 *ra* a. 840, *fluvium Ameria* a. 860, *fl. Amera*, *Ameira* any 949 (veg. les cites en Alsius, p. 96).

2) *riu Brugent*, afl. dr. Francolí, que neix a Capafonts i desemboca a La Riba (1920, Igl.-Santas., *Guia Munt. de Prades*, 126); 1155: «rivo *Brugent* (Font 30 Rius, *C. d. p.*, § 102, p. 157.1).

O sigui 'riu que fa brogit'; anàleg al nom del *Mogent MUGIENTEM*.

Bruí, V. Brull

BRUIXA

Sengles *Font de la Bruixa*, Figols (Berguedà), Lla-40 durs i Cabdella. Salt de la *Bruixa* te. Bretui. Portell de la *Bruixa* te. Saldes (xxxvi, 110.19; xxxviii, 72.15). *Gorg de les Bruixes* te. St. Martí d'Albars (XLVI, 160.5); *Torrent de les Bruixes* te. Llavaneres (XLIV, 177.1, 177.8).

Sobretot es tracta de llocs plans dalt d'una mutanya, on diuen que les velles bruixes van a ballar entorn de Satanàs. *La Plaça de les B.*, te. Pinós (Solsonès) (XLVI, 95.41). Collet de *les Br.* te. Ardèvol (XLVI, 104.7). *Plaça de les B.* te. Sta. Susanna a l'O. de la 50 Serra de Miralles. Pla de *les Br.* te. Vallgorguina-Arenys, entre Collsacreu i el Montnegre. Serrat de *les Br.* te. Forques (xxvii, 71.23). Puig de *les Bruixes*, de singular forma cònica, damunt Ribelles, en el límit Garrotxa-Vallespir. Puig de *Ses Br.* forma part de 55 la muntanya de Randa te. Lluçmajor (XL, 95.14, Mascarató 27I2).

Brajó, -jons, V. Burió

BRULL

Dividit en dos grups de sign. diferent (i fins origen un poc distint). A) al Nord, i B) al Sud.

A) Sign. lloc de boscatge espès, cèlt. BROGĪLO-, oc. ant. *bruelb*, fr. *breuil*. 1) Bosc del *Brull*, afr. de Vilallobent. 1075 (cit. junt amb Suanyes, colle. Moreau); bascho de *Bruil*, afr. d'un lloc que afr. amb Age, Caixans i Vilallobent (Mor. xxi, 67). 2) *El Molí de Brull*, junt amb *Agullós* te. Montesquiu d'Albera (xxii, 189.23). 3) *El Brull*, fondalada grandiosa, on salta l'aigua, en amunt de St. Aniol d'Aguja: *el brúí* (a St. Aniol, 1932, 1958, 1962): «--- el frau, per la Muga, les canals de Uja, y la ratera hont devian ficar-se els trabucayres, la encinglada tuta dels Morts, sota Ribelles, en els trencs de la raconada del *Bruy*» Mrn. Vayreda (*La Punyalada* xx1, 301a, 233).

4) *El Brull*, mun. i parròquia al S. de Vic.

PRON. MOD.: *brúí*, 1920 (Centelles, Vic, Tara-20 dell); però jo he sentit sempre *el brúí* o *el brúí* amb article (allí mateix, 1914, 1923 etc.). Parr. de *Bruio*, o *Parr. de Brui* o de Castelar, 1050-1150, en les relacions p. p. Pladevall (*Osona* 1984, p. 72, núm. 87). 1173: castro de *Bruil* 1173 (*BABL* I, 138); 1184: «Guill. de Balenyà --- nostrum estai de *Brolio* --- trillias et ortum de *Blaiano*» (MiretS., *TemplH*, 337).

S. XIII: 1259, 1265, 1271 (CCandi, *Mi. Hi. C. II*, 449); 1365: castrum de *Brolio* (Hinojosa, *Reg. Señ.*, p. 79); 1295: Guillem de *Brull*, batalla d'Ausona (CCandi, *Mi. Hi. Cat. II*, 381); 1330 i 1339: «S. Martini de *Brolio*» (Misc. Griera I, 374, 387); 1359: Castell e terme des *Bruyll*, *Brull* (*CoDoACA* XII, 31, 84). El seu terme havia dut el nom de *Vallmanya*: a. 935: «in Sevetano, in loco qui vocant *Vallemanga*» (*Dipl. Cat.* 35 *Vic*, § 170). Però ja també *Brull* en el S. x designant-hi un paratge precís, prop de *Pujolric*: 963: «in ape. Sevedani; afr. Mer. in *ipso Brullo*, Occid. --- Circi, in Puçolo Regio» (o. c., § 357).

B) Deu ser antic postverbal de *brollar*. A Bèlgida em deien: «el barranquet del *Brull* diem perquè quan plou molt, hi ix un *brúí* que té una fila d'aigua» (xxxiii, 166). En definitiva tot pot venir d'un origen semblant, si *brollar* partí de la idea de 'brotar' (cf. *brolla* 'bardissa'): al capdavant ja hem vist que en el 45 de l'alta Garrotxa se sumen les idees de brolla i de salt d'aigua; altre *Barranc del Brull* a Llanera de Ranes (xxxii). Font del *Brull* te. Torre de les Maçanes (xxxv, 78.1).

C) Participant de tots dos grups en un sentit o en l'altre. *Els Brolls del bosc* te. Catadau (xxx, 169.17). *Es Bról de Buscastell*, gros ullal on neix un devessall d'aigua te. St. Antoni de Portmany (Eivissa) (xxxix, 19.8). La *Brolla*, dues grosses pdes.: *La B. del Feliu*, St. Martí, la *Brolla* d'en Sala te. St. Esteve, a la vall de Llèmena, pron. *ləbrólə* (XLIV, 108.95); i *Racó del Brullat*, prop de Tivissa, «ferotge, cenyit de cingleres i abalmaments» al peu de la Moleta de Genessies (Iglésias-Santas., *Del CpTarr. a l'Ebre*, p. 316). Puig i Penya d'*ambruíet* o *des Bruiet*, te. Alcúdia; xvi, 76.4, 60 *Arxid. Ll. Salv. II*, 131; Masc. 7B2.